

Österåkers kommun

kommun@osteraker.se

ann.bisenius@osteraker.se

Rektorn vid Solskiftesskolan

henrik.kempe@osteraker.se

Beslut för grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola

efter tillsyn av Solskiftesskolan
i Österåkers kommun

Tillsyn i Solskiftesskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Österåkers kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Solskiftesskolan besöktes av Skolinspektionen den 12 och 13 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Solskiftesskolan är en kommunal skola som ligger i kommundelen Åkersberga i Österåkers kommun. Verksamheten omfattar grundskola årskurserna 4-9, grundsärskola årskurserna 1-9 samt gymnasiesärskola. Vid tidpunkten för tillsynen hade Solskiftesskolan totalt 450 elever. Av dessa går 422 elever i grundskolan, 26 elever i grundsärskolan och 2 elever i gymnasiesärskolan. Skolans ledning består av en rektor som tillsammans med en administrativ chef och skolans arbetslagsledare bildar skolans ledningsgrupp. Skolan är indelad i fyra pedagogiska arbetslag, tre i grundskolan och ett som omfattar grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Det finns även ett administrativt arbetslag.

Kunskapsresultat

Grundskola, årskurs 6

Enligt Skolverkets statistik för de nationella ämnesproven i årskurs 6 läsåret 2012/2013 uppnådde 95 - 100 procent av eleverna kravnivån på delproven i svenska. Detta kan jämföras med motsvarande värde för riket som uppgick till drygt 95 procent. I matematik uppnådde 100 procent av eleverna kravnivån, vilket kan jämföras med motsvarande värde för riket som var knappt 94 procent. I engelska uppnådde 100 procent av eleverna kravnivån på delproven, vilket kan jämföras med motsvarande värde för riket som var drygt 94 procent. Enligt skolans egna uppgifter uppnådde 96-100 procent av eleverna i årskurs 6 målen i samtliga ämnen vid läsårets slut 2013.

Grundskola, årskurs 9

Av Skolverkets nationella statistik för läsåret 2012/13 framgår att drygt 79 procent av eleverna i årskurs 9 nådde målen i alla ämnen. Detta kan jämföras med motsvarande värde för riket som uppgick till 77 procent. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 var 206,4 jämfört med 213,1 för riket. Knappt 90 respektive 87 procent av eleverna var behöriga till yrkesprogram och högskoleförberedande program på gymnasiet. Detta kan jämföras med riket där knappt 88 respektive knappt 87 procent var behöriga till yrkesprogram och högskoleförberedande program.

Grundsärskolan

Enligt skolans egna uppgifter uppnådde samtliga elever i årskurs 6 och i årskurs 9 målen i de ämnen de fick undervisning i vid läsårets slut 2013.

Gymnasiesärskolan

Uppgifter om elevernas måluppfyllelse saknas då underlaget utgörs av ett litet antal elever som läser individuella program.

Helhetsbedömning

Solskiftesskolan bedöms fungera väl i förhållande till de områden som Skolinspektionen har granskat. Det finns dock områden som måste förbättras för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till.

Rektorn bedöms ha ett fungerande pedagogiskt ledarskap och har genom att analysera verksamhetens utvecklingsbehov tillsammans med lärarna identifierat och genomfört ett antal utvecklingsinsatser. Skolinspektionen bedömer dock att det systematiska kvalitetsarbetet måste vidareutvecklas. Skolan behöver rutiner för att systematiskt analysera verksamhetens resultat på skolövergripande nivå samt använda analysen som underlag för att utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet behöver också dokumenteras för att ge en samlad bild av skolans planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Även arbetet med att utarbeta åtgärdsprogram och arbetet för att motverka kränkande behandling behöver utvecklas.

Tillsynen visar vidare att skolan till viss del använder sig av lärare som inte har utbildning för den undervisning de bedriver. Det finns även brister i elevernas tillgång till elevhälsa vad gäller specialpedagogiska insatser.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på de brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevens måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Österåkers kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 13 juni 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Österåkers kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet trygghet och studiero.

- Se till att det av skolans plan mot kränkande behandling framgår vilka åtgärder som avser vilken verksamhet.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen för varje verksamhet se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av Solskiftesskolans plan mot kränkande behandling. Enligt rektorn är planen gemensam för grundskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Enligt Skolinspektionens bedömning framgår det inte av skolans plan mot kränkande behandling vilka av de redovisade åtgärderna som avser grundskolan och vilka som avser grundsärskolan respektive gymnasiesärskolan. Därmed uppfylls inte skollagens krav på att det ska finnas en plan för varje specifik verksamhet. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att om skolan väljer att ha en plan mot kränkande behandling som är gemensam för flera verksamheter måste det tydligt framgå vilka åtgärder som avser vilken verksamhet.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Österåkers kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet särskilt stöd.

- Se till att det i åtgärdsprogrammen framgår vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleverna ska ges stöd på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppnå kunskapskraven.

Skolinspektionen har tagit del av några av de åtgärdsprogram som har utarbetats vid skolan. I de exempel Skolinspektionen har tagit del av beskrivs elevens behov och hur behoven ska tillgodoses endast översiktligt. Exempelvis beskrivs att eleven har behov av rätt förutsättningar för att kunna koncentrera sig på sina uppgifter eller att eleven behöver få snabbare återkoppling och positiv feedback. Skolinspektionen bedömer att det inte tydligt framgår vilka elevens behov av särskilt stöd är och hur åtgärderna är kopplade till de kunskapskrav som eleven inte uppnår eller till andra svårigheter som eleven har. Vidare framgår det inte på vilket sätt skolan avser att följa upp och utvärdera de insatta åtgärderna. I de exempel Skolinspektionen har tagit del av anges endast en tidpunkt för en kontakt med vårdnadshavarna.

Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att det finns brister i åtgärdsprogrammen genom att det inte framgår tydligt vilka elevens behov av särskilt stöd är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i skolans arbete med åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Österåkers kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det vid skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningarna och att detta arbete dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig per-

sonal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar även för att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete där man sammanställer och följer upp elevernas kunskapsutveckling på individ- och gruppnivå i de olika verksamheterna. Det framgår även att det genomförs vissa utvecklingsinsatser på skolövergripande nivå som följs upp och dokumenteras. Exempelvis genomförs varje år en trivselenkät vars resultat sammanställs, analyseras och följs upp. Av intervju med rektorn framkommer dock att det inte finns någon samlad dokumentation över kvalitetsarbetet på skolövergripande nivå och att detta är ett utvecklingsområde som rektorn arbetar för att åtgärda. Skolinspektionen har tagit del av ett dokument som enligt rektorn utgör en utvecklingsplan för skolans systematiska kvalitetsarbete på skolövergripande nivå som ännu inte har förankrats eller används i verksamheterna. Skolinspektionen kan vidare konstatera att det vid skolan saknas en dokumenterad sammanställning av elevernas kunskapsresultat över tid och på skolövergripande nivå, som är känd i verksamheterna och som fungerar som underlag för att planera, följa upp och utveckla utbildningarna.

För att säkerställa att inriktningen på ett systematiskt kvalitetsarbete är de nationella mål som finns uppsatta i författningarna, är en dokumenterad sammanställning av kunskapsresultaten på skolövergripande nivå ett väsentligt underlag för fortsatt planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen. Med anledning av att ett sådant underlag saknas är Skolinspektionens samlade bedömning att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete och i dokumentationen av detta.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheterna uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4 och 6 §§ skollagen

Personalkompetens

Bedömning

Österåkers kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet personalkompetens.

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de bedriver.

Motivering

Enligt skollagen ska den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. För att vara behörig krävs att läraren har genomgått den utbildning som krävs för att få behörighet.

Av den förteckning över lärare som Skolinspektionen har tagit del av framgår att det finns flera lärare på skolan som inte är behöriga för den undervisning de bedriver. Det gäller bland annat inom ämnena slöjd, idrott och hälsa, bild samt naturorienterande ämnen. Av intervju med rektorn framgår att rektorn är medveten om att detta är en brist. Det finns dock ännu inte någon fullständig åtgärdsplan för att komma tillrätta med bristerna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolan inte enbart använder lärare som har behörighetsgivande utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Österåkers kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att elevhälsan omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Motivering

Enligt skollagen ska det för eleverna finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Vidare framgår det av skollagen att elevhälsan främst ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande och att elevernas utveckling mot målen ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av utredningen framgår att elevhälsoteamet på Solskiftesskolan består av rektor, skolsköterska, skolpsykolog, kurator samt studievägledare. Det framgår även att det på skolan finns en speciallärare med specialpedagogisk kompetens. Av intervju med rektor och representanter för elevhälsan framgår dock att

det inte finns någon med specialpedagogisk kompetens som deltar regelbundet vid elevhälsans möten och samlade förebyggande arbete.

Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att det finns brister vad gäller elevernas tillgång till en samlad elevhälsa som även omfattar specialpedagogiska insatser i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser elevernas tillgång till elevhälsa. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Kristina Dhenstrand
Beslutsfattare/Utreddare

Liselotte Fredzell
Föredragande/Utreddare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.